

clàssic

Audre Lorde

Esriptora, poetessa, activista
(1934-1992)

«Les eines de l'amo mai no desmuntaran la casa de l'amo»

El discurs de Lorde despulla aquella part del moviment feminista que no és capaç de veure les diferents desigualtats que hi ha al seu propi interior. Lorde va lluitar per treure de la invisibilitat i la marginació les desigualtats de raça, d'orientació sexual o de classe existents entre les pròpies dones, alhora que denunciava la desigualtat de gènere pròpia de la societat patriarcal, per tal d'abordar la necessitat d'un canvi social profund.

Vaig acceptar participar en una conferència a l'Institut for the Humanities —Institut de les Humanitats— de la New York University ara fa un any, entenent que comentaria articles acadèmics sobre el paper de les diferències en les vides de les dones nord-americanes: les diferències de raça, sexualitat, classe i edat. L'absència d'aquestes consideracions debilita qualsevol debat feminista sobre allò personal i allò polític.

És d'una arrogància acadèmica particular assumir qualsevol discussió sobre la teoria feminista sense examinar les nostres diferències i sense una aportació significativa de dones pobres, de dones lesbianes i dones negres i del Tercer Món. I tanmateix, em presento aquí com a feminista lesbiana negra, havent estat convidada a participar a l'únic grup de debat d'aquesta conferència on es representa l'aportació de feministes i lesbianes negres. El que diu això sobre la visió d'aquesta conferència és trist, en un país on el racisme, el sexisme i l'homofòbia són inseparables. Llegir aquest programa suposa entendre que les

dones lesbianes i negres no tenen res a dir sobre l'existencialisme, l'erotisme, la cultura i el silenciament de les dones, del desenvolupament de la teoria feminista o de l'heterosexualitat i el poder. I què vol dir en termes personals i polítics quan fins i tot les dues dones negres que sí hi són presents, van ser convidades literalment a última hora? Què significa quan s'utilitzen les eines d'un patriarcat racista per examinar els fruits d'aquest mateix patriarcat? Significa que només són permissibles i admissibles uns paràmetres de canvi d'allò més estrets.

L'absència de qualsevol consideració per la consciència lèsbica o per la consciència de les dones del Tercer Món deixa un greu buit en aquesta conferència i en els treballs presents aquí. Per exemple, en un article sobre les relacions materials entre dones, feia evident un model de cura bivalent que descartava totalment el meu coneixement com a lesbiana negra. En aquest article no hi havia cap examen de la mutualitat entre dones, ni de sistemes de suport compartit, ni de la interdependència que existeix entre lesbianes i dones identificades com a dones. Tot i això,

només és en el model patriarcal de la cura en què les dones «que intenten emancipar-se poden haver de pagar un preu massa elevat per als resultats que dona», tal com afirma aquest treball.

Per a les dones, la necessitat i el desig de tenir-nos cura mútuament no és patològic, sinó redemptor, i és dins d'aquest coneixement que he redescobert el nostre poder real. És aquesta connexió real la que tant tem un món patriarcal. Només dins d'una estructura patriarcal, la maternitat és l'únic poder social obert a les dones.

La interdependència entre les dones és el camí vers una llibertat que permet que el «Jo» existeixi, no per ser utilitzat, sinó per a ser creatiu. Aquesta és una diferència entre l'estar passiu i l'ésser actiu.

Defensar la mera tolerància de la diferència entre les dones és el reformisme més immund. És una negació total de la funció creativa de la diferència en les nostres vides. La diferència no només s'ha de tolerar, sinó que s'ha de veure com un fons de polaritats necessàries entre

les quals la nostra creativitat pot espurnejar com a dialèctica. Només aleshores perdrà la necessitat de la interdependència la seva naturalesa amenaçadora. Només dins d'aquesta interdependència de forces diferencials, reconegudes i iguals, podrà generar-se la capacitat de cercar noves formes d'ésser al món, així com el coratge i el sosteniment d'actuar allà on no hi hagi cànons.

Dins de la interdependència de diferències mútues —no dominants— rau la seguretat que ens permet descendir al caos del coneixement i tornar-ne amb veritables visions del nostre futur, juntament amb la capacitat concomitant d'efectuar aquells canvis que poden fer realitat aquest futur. La diferència és aquella connexió crua i poderosa a partir de la qual es forja el nostre poder personal.

Com a dones, se'ns ha ensenyat o bé a ignorar les nostres diferències, o a veure-les com a causes de separació i sospita, més que no pas com a forces pel canvi. Sense comunitat no hi ha alliberament, només l'armistici més vulnerable i temporal entre una persona i la seva opressió. Però la comunitat no ha de significar dese-

xir-nos de les nostres diferències, ni tampoc la patètica pretensió de que no existeixin aquestes diferències.

Les que quedem fora del cercle de la definició d'aquesta societat de dones acceptables —les que hem estat forjades en els gresols de la diferència, les que som pobres, lesbianes, negres, les que som més velles— sabem que la supervivència no és una habilitat acadèmica. Sabem que la supervivència és aprendre a fer de les nostres diferències fortaleeses. Perquè les eines de l'amo mai no desmantellaran la casa de l'amo. Potser ens permetran guanyar-lo efímerament al seu propi joc, però mai no ens permetran portar a terme un canvi genuí. I això només amenaça les dones que encara defineixen la casa de l'amo com a font única de suport.

Les dones pobres i les dones de color saben que hi ha una diferència entre les manifestacions diàries de l'esclavitud conjugal i la prostitució, perquè són les nostres filles les que es troben al carrer 42.¹ Si a la teoria

feminista blanca nord-americana no li cal tractar les diferències entre nosaltres i la diferència resultant entre les nostres opressions, aleshores com es tractarà el fet que les dones que netegen les vostres cases i cuiden els vostres fills mentre assistiu a conferències sobre teoria feminista són, en la seva majoria, dones pobres i dones de color? Quina és la teoria darrera del feminisme racista?

En un món de possibilitats per a tots, les nostres visions personals ajuden a establir les bases per a l'acció política. El fracàs de les feministes acadèmiques en reconèixer la diferència com a força crucial, és un fracàs per arribar més enllà de la primera lliçó patriarcal. Al nostre món, dividir i conquerir ha de convertir-se en definir i empoderar.

Per què no s'han trobat altres dones de color per participar en aquesta conferència? Per què es consideren dues trucades que em van fer una consulta? Soc l'única font possible de noms de feministes negres? I, tot i que el treball del panelista negre acaba amb una important i poderosa connexió d'amor entre dones, què

passa amb la cooperació interracial entre feministes que no s'estimen?

Als cercles feministes acadèmics, la resposta a aquestes preguntes és sovint: «No sabem a qui convidar». Però aquesta és la mateixa evasió de responsabilitat, el mateix escaqueig, que manté l'art de les dones negres lluny de les exposicions de dones, que manté els treballs de les dones negres lluny de la majoria de publicacions feministes —a banda d'algun «número especial de dones del Tercer Món»— i que manté lluny de les llistes de lectures les obres de dones negres. Però tal com va assenyalar Adrienne Rich en una xerrada recent,² les feministes s'han educat sobre una quantitat ingent de coses en els darrers deu anys, i com és que no us heu educat també sobre les dones negres i les diferències entre nosaltres —les blanques i les negres— quan és clau per a la nostra supervivència com a moviment?

A les dones d'avui en dia encara se'ls demana que facin de pont a la bretxa

1 Nota de l'edició: La zona del carrer 42 i Times Square de Nova York va ser coneguda com a zona de prostitució i drogues, particularment entre les dècades de 1960 i 1980.

2 Nota de l'edició: Adrienne Cecile Rich (1929-2012) fou poetessa, intel·lectual, crítica i activista lesbiana estatunidenca.

de la ignorància masculina i arribar als homes educats sobre la nostra existència i les nostres necessitats. Aquesta és una eina antiga i primària de tots els opressors per mantenir ocupats els oprimits amb les preocupacions de l'amo. Ara ens diuen que és feina de les dones de color educar les dones blanques, davant d'una enorme resistència, sobre la nostra existència, les nostres diferències i els nostres papers relatius en la nostra supervivència conjunta.

Es tracta d'una pèrdua d'energies i d'una tràgica repetició del pensament patriarcal racista.

Simone de Beauvoir va dir una vegada que *«és del coneixement de les autèntiques condicions de les nostres vides que hem d'extreure les nostres forces per viure i les nostres raons per actuar»*.

Ara i aquí, el racisme i l'homofòbia són condicions reals de totes les nostres vides. Encoratjo cadascuna de nosaltres que furgui en aquell lloc profund de coneixement que tenim a dins i que palpi el terror i la repugnància a la diferència que allà resideix. Vegeu quina cara té. Aleshores,

tant allò personal com allò polític podran començar a il·luminar totes les nostres decisions. ■